
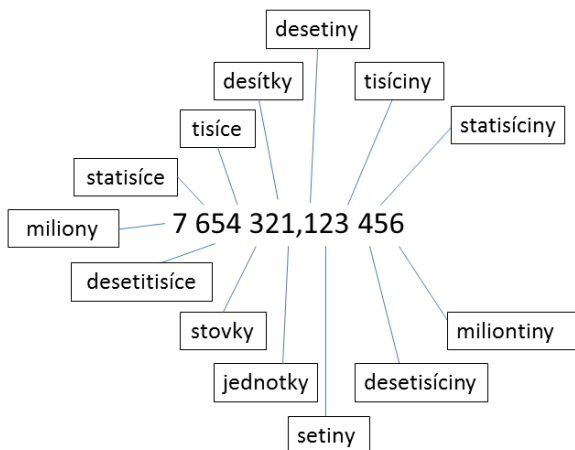

5. Desetinná čísla- úvod

Desetinná čísla (stejně jako zlomky) slouží k vyjadřování určité části celku
Desetinným číslem lze zapsat zlomek se jmenovatelem 10, 100, 1000,

Př. $\frac{7}{10} = 0,7$

Názvosloví - řády desetinných čísel

1) Zapište desetinná čísla:

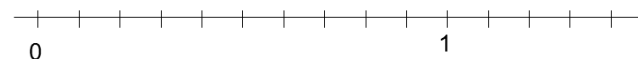
- nula celá devět setin
- tři celé dvě desetiny
- nula celá šestnáct tisícín
- osm celých dvě setiny
- nula celá sto padesát šest tisícín
- sedm celých jedenáct setin
- nula celá tři sta sedm desetitisícín
- nula celá šest miliontiny
- osm celých jedna setina
- nula celá pět set dvacet tři tisícín
- osmdesát dva celých devět desetín
- nula celá padesát devět stotisícín
- sedmnáct celých osmnáct tisícín
- nula celá čtyři sta patnáct desetitisícín

2) Zapište zlomky desetinným číslem

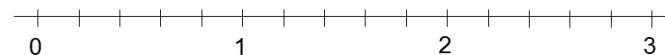
- $\frac{27}{100} =$
- $\frac{9}{10} =$
- $\frac{19}{1000} =$
- $\frac{23}{10} =$
- $\frac{7}{100} =$
- $\frac{457}{1000} =$
- $\frac{1}{1000} =$
- $\frac{127}{100} =$

3) Na číselné ose vyznačte:

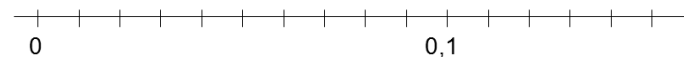
a) čísla 0,3 , 0,8 a 1,2

b) čísla 0,4 , 1,8 a 2,6

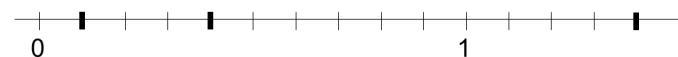

c) čísla 0,04 , 0,07 a 0,14

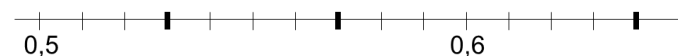

4) Na číselné ose doplňte vyznačená čísla:

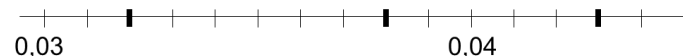
a)

b)

c)

Porovnávání desetinných čísel

Porovnáváme postupně odleva stejné řády (od nejvyššího řádu)

Př. $0,9 < 1,2$ $0,15 < 0,2$ $2,56 < 2,58$ $12,56 > 9,94$ $15,156 < 15,158$

Pokud přidáváme za desetinnou čárkou nuly, číslo se nemění

$$0,2 = 0,20 = 0,200 = 0,2000 \quad 1 = 1,0 = 1,00 = 1,000$$

Ale pozor! $0,2 = 0,02 = 0,002$

5) Porovnejte ($<$ $>$ $=$) :

a) 0,01	0,1	f) 0,003	0,004	k) 2,4	2,04
b) 1,21	1,2	g) 0,77	0,077	l) 0,099	0,01
c) 10,2	10,02	h) 0,23	0,230	m) 0,401	0,410
d) 0,008	0,01	i) 0,996	1,001	n) 1,00	1
e) 12,9	21,1	j) 0,03	0,033	o) 12	11,998

6) Nalezněte a opravte chyby:

a) $0,05 = 0,5$	f) $0,08 < 0,09$	k) $0,14 > 0,04$
b) $3,41 > 3,4$	g) $1,34 < 1,43$	l) $0,9 < 0,199$
c) $15,2 > 15,08$	h) $0,88 = 0,880$	m) $5,054 < 5,45$
d) $0,8 < 0,80$	i) $1,01 > 1,101$	n) $1,00 = 10$
e) $1,7 < 1,88$	j) $12,3 < 13,2$	o) $120 > 119,98$

7) Seřadte od největšího k nejmenšímu (očísľujte):

a) 1,1 0,9 0,85 1,01 0,08 0,99 0,8 0,09 1,11

b) 0,22 0,2 0,21 0,12 0,1 0,211 0,02 0,122

8) Zakroužkujte všechna taková čísla x, pro která platí:

a) $0,01 \leq x < 0,1$	0,02	0,15	0,01	0,2	0,1	0,015	0,045	0,001
b) $0,2 < x \leq 0,4$	0,15	0,22	0,02	0,45	0,31	0,4	0,03	0,038
c) $x \leq 0,05$	1,15	0,52	0,045	0,06	0,03	0,1	0,05	0,008

Desetinná čísla – zaokrouhlování

Před číslicemi 0, 1, 2, 3, 4 zaokrouhľujeme dolů

číslo vlevo (vyšší řád) ponecháme a zbytek odstraníme

Př. Zaokrouhľete na desetiny:

$$123,42 \doteq 123,4 \quad 59,73 \doteq 59,7 \quad 1\,025,349 \doteq 1\,025,3$$

Před číslicemi 5, 6, 7, 8, 9 zaokrouhľujeme nahoru

číslo vlevo (vyšší řád) zvětšíme o 1 a zbytek odstraníme

Př. Zaokrouhľete na setiny:

$$5,6382 \doteq 5,64 \quad 91,567 \doteq 91,57 \quad 0,2359 \doteq 0,24$$

9) Zaokrouhľete na desetiny:

a) $7,5632 \doteq$	d) $15,799 \doteq$
b) $32,8631 \doteq$	e) $136,726 \doteq$
c) $0,0881 \doteq$	f) $0,0256 \doteq$

10) Zaokrouhľete na tisíciny:

a) $0,4583 \doteq$	d) $1,7295 \doteq$
b) $8,61593 \doteq$	e) $0,01856 \doteq$
c) $0,00448 \doteq$	f) $0,00069 \doteq$

11) Nalezněte a opravte chyby v zaokrouhlení na setiny:

a) $4,4568 \doteq 4,46$	e) $2,149 \doteq 2,15$
b) $9,492 \doteq 9,5$	f) $29,8641 \doteq 29,86$
c) $27,753 \doteq 27,75$	g) $0,0061 \doteq 0,01$
d) $4,589 \doteq 4,6$	h) $1,0996 \doteq 1,1$

